

Országos Tudományod Diákköri Konferencia

2023. 01. 12.

2022 / Czene Gábor

ESZTERHÁZY KÁROLY KATOLIKUS EGYETEM
Természettudományi kar
EGER

VERSENYEZNÉK, FEJLŐDNÉK. LEHET?

PARASPORTOLÓK VERSENYZÉSI EDZÉSI LEHETŐSÉGEI, ITTHON ÉS KÜLFÖLDÖN

Konzulens:
Dr. Révész László
Docens

Készítette:
Czene Gábor
Triatlon edző levelező hallgató

EGER

2022

2

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS(múlt- és jelen, szakiradlom).....	4
CÉLOK, FELVETÉS, HIPOTÉZISEK, KUTATÁS MÓDSZERE.....	5
HAZAI ÉS NEMZETKÖZI TRENDEK.....	6
EREDMÉNYEK.....	7-15
ÖSSZEGZÉS.....	16
IRODALMI JEGYZÉK.....	17

Bevezetés:

Az elmúlt 15—20 év egy fontos időszak a Para sport időszakában. Fontos változások mentek végig a sportban, a fogyatékkal sportolók tekintetében. Mit jelent ez pontosan?

A korábbi időszakban a rendszer nem tudta igazán helyén kezelni, mert a társadalmi berendezkedés következtében, érdemben nem lehetett helyén kezelni a helyzetüknek megfelelő lehetőségteremtésüket. Maga az ellátás is, hagyott kívánni valót a sportolásban pedig, nem volt keret rendszer a sportolásuk kapcsán.

A fejlődés sokrétű, mind edzői szakmai fejlődés terén, mind a sportolók edzései terén, mind a protézisek, - segédeszközök terén,- mind közlekedés terén, - mind az edzési helyszínek és azok felszereltségek terén.

Az igények megnöttek, mert az eredmények pedig gyűlnek.

Szakirodalom:**Irodalom jegyzék:**

- ❖ Ian Stuart Brittan 2022 Publikáció / *Perspectives of elite athletes with disabilities: Problems and possibilities*
- ❖ Kópatakiné Mészáros Mária-Nádas Pál / *Ismerkedő könyv* (A paralimpiai sportok – társadalmi befogadás – szemléletváltás)
- ❖ Kézikönyv sérült sportolókat segítők számára – 2006 (Dr. Kőszegi Tamásné, Horváth Eszter, Wágner Ida)
- ❖ Kerekésszékes vivók vizsgálata / Horváth Noémi Anna Fizioterápia mesterképzés Diploma munka
- ❖ Paraúszók és egyéb parasportot űző versenyzők mozgásszervi problémáinak összehasonlítása / Szabó-Wiesner Fanni Ápolás és betegellátás Gyógytornász Szakirány

Célok, Hipotézisek:

Felvetés: Van lehetőség, elegendő és megfelelő szintű, a fogyatékkal élők számára a testi egészségük megőrzésére- és sportolási lehetőségeik kapcsán. Van különbség a Hazai és Nemzetközi trendek között?

Kutatás célja:

A hazánkban lévő para sportolási lehetőségek feltérképezése, központok felkutatása, illetve a felszerelések, adottságok felmérése.

Bizonyítása, hogy elegendő, vagy sem a jelenlegi helyzetben a lehetőségek a paras portot folytató sportolók tekintetében. Mindezt összevetve a nemzetközi parasportolók lehetőségeivel.

Bizonyítása, hogy elegendő, vagy nem elegendő a jelenlegi lehetőségek értéke.

Bizonyítása, hogy mind társadalmilag a csoportok egysége-, összetartása mennyire fontos és eredményességek, mind csapat- mind egyéni szinten szükségességek tekintetében a para sportolási lehetőségek fejlesztése és a felszerelés- segédeszközök tekintetében a kutatás- innováció lehetőségei.

Felvetés, feltételezés: Meg szerettem volna vizsgálni parasport és a lehetőségek erre vonatkozó igényeiket és lehetőségeit, a jelen helyzetben és a lehetséges fejlesztések kapcsán

Hipotézis:

Nincs elegendő és jól felszerelt edző hely para psortoló és fogyatékkal élő hétköznapi sportolók részére. Az igény pedig meg van rá, az eredmények tükrében

Módszer: Ennek kapcsán az érintett társadalmi részben kutatással érdemes összegezni a hazai területen és a külföldi területen párhuzamosan. Bevonva az ismert termeket, edzőket és a sportolókat.

Módszerek:

Minta vételeket - Kérdőív segítségével, illetve interjúk (előre szerkesztett vonal vezetéssel)

Kutatásom során az interjúim során hangfelvételeket készítettem és másik oldalról pedig jegyzetelést végeztem.

Külföldi irodalmak: Para edzők kutatásával és publikációk elemzésével.

Vizsgálva a kornak megfelelő fejlesztéseket, újításokat ezen szegmensben. Illetve a honosítási lehetőségeket figyelembe véve. MPB támogatottságokat, fejlesztéseket.

Utazás

Fontos szempont és szeretném felmérni ezek fejlődését, mert kulcs fontosságú az edzések hatékonyság szempontjából. Mind közlekedés a fogyatékkal élő sportolók tekintetében, mind parkolás, mind az edzési lehetőség megközelítés szempontjából.

Munka és finanszírozás – saját élet és a sportolás.

Nagyon fontos kérdés, de ebben a dolgozatban nem lesz lehetőségem kitérni rá és kifejteni, de említést kell tennem rá, hogy tud a sportoló családja, vagy maga a sportoló, egyensúlyt kialakítani a megfelelő élet színvonal fenntartására és a sportolásra. Nagyon sokmindentől függ. Lehet rentábilisan végezni a sportolást para-sportolóként. Mi az amiben a szövetségek, Magyar Paralimpiai Bizottság tud könnyíteni, vagy segíteni a sportolónak és mi az amit a családi kassza el tud viselni.

Sportolás.

Itthoni és nemzetközi trendeket muszáj külön említeni és elemezni, mert eltérnek a lehetőségek és a tényleges érdekek. mind gazdaságilag, mind lehetőség szinten.

További témák, melyek kifejtésre kerülnek:

Eszközök:

- 1) Magyarországi ellátás:
Említést kell tennünk az itthoni ellátásról.
Két oldalról szükséges megközelíteni:
 - Egészségügyi szolgáltatás oldalról
 - Sport eszközök ellátás szempontjából
- **Eszközök / Elérhetőségük – Itthoni és nemzetközi trendek**

Sport eszközök kapcsán

Protézisek ellátottság kapcsán is szeretnék egy általános képet felvázolni a hazai lehetőségekről. Mind a tapasztalataim kapcsán, mind a portetizáló ortopédusok interjúik során az összegyűjtött információk kapcsán

.

Az eszközök kapcsán, itt a sportolásra alkalmas eszközöket értjük és azon felül, hogy az eszköz beszerzés is fontos szempont.

Összegezve, nagyon összetett kérdés kör és kutató munka.

Fejlesztések kapcsán:

Nemzetközi trend követés van. Külföldi fejlesztés után, kurzuson való részvétel értődik, majd a gyakorlati tapasztalatok megszerzése, rutin után pedig a kiforrt technika és a jó tapasztalatok gyűjtése.

Természetesen összetett dolgokról van szó, mert mint az korábban említésre került, a jelenleg Magyarországon központ nem található, kisebb sport szerveződések vannak és jellemzően a hétköznapi rendszeresen sportolók részére

Nemzetközi szinten amputatee clinick-ek bontakoztak ki az utóbbi 3 évben. Friss kezdeményezés.

Igény jellemzően van rá és kezdeményezések is voltak- vannak rá, de még nem fogant meg.

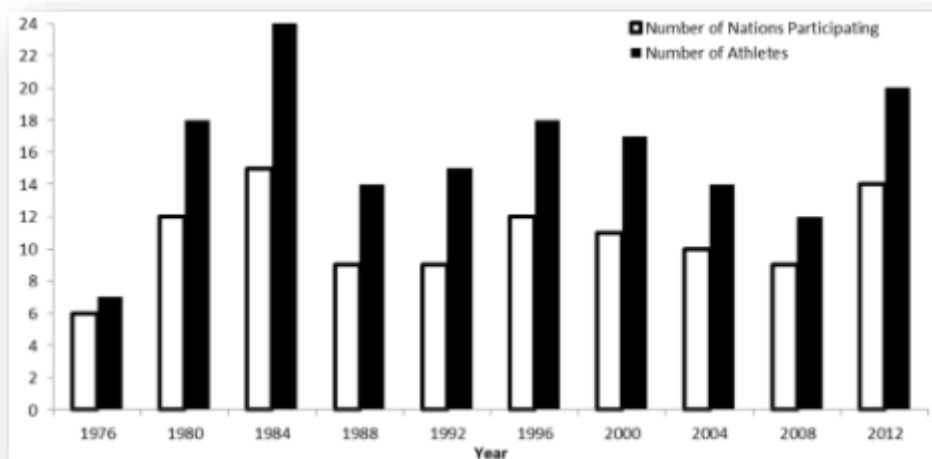
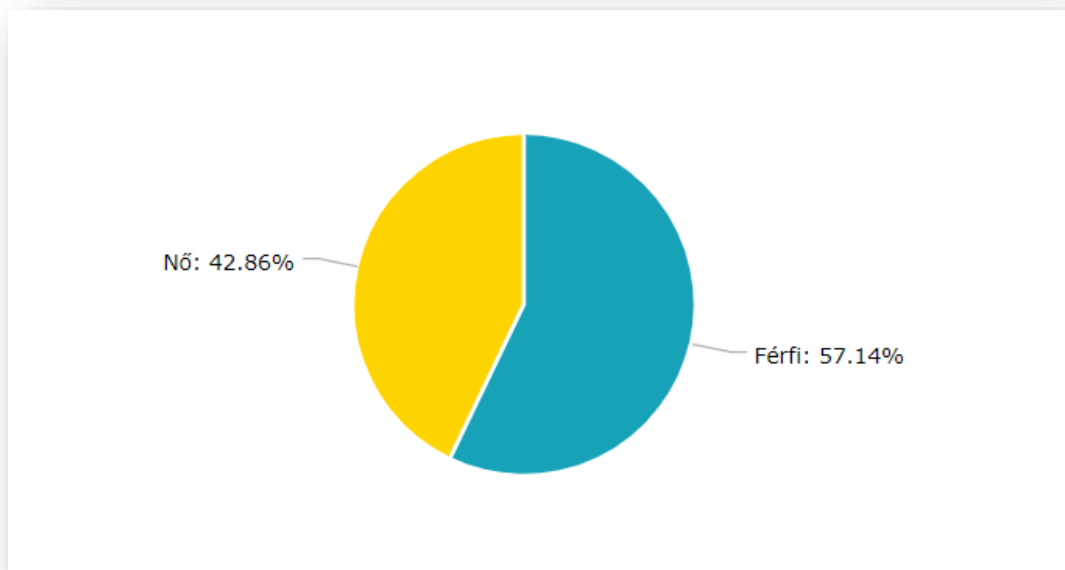

Figure 4. Athlete to nation ratio 1976–2012.

Kutatásom során interjúztam a Semmelweis Egyetem docensével, Szakmai képzettségi szint és a képesség fejlesztésére vonatkozó a harmadik kutatási részem:

A kutatásom alapján az derült ki az edzők képzettsége, illetve a továbbképzése kapcsán, hogy változó a lehetőségek és nem egy irányított folyamatos fejlődésre alapozó egységes rendszer. Itt vannak az edzői és sportolói sikeresség, sokkal eredményes felépítésében lehetőségek. Gondolva a nemzetközi konferenciákra, a nyelvi készségekre és a folyamatos innovációk követésére. Ezekben a lehetőségekben és a lehetőségek megteremtésében óriási potencia van a szakmai fejlődésre és a tudás tökéletesítésére.

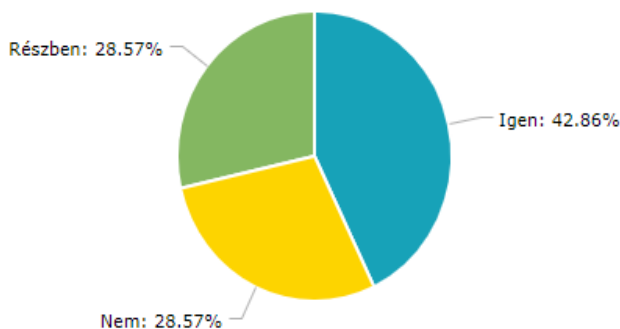
A minták során tapasztaltam, hogy a sportolók megoszlása nem szerint a következőképpen alakult:

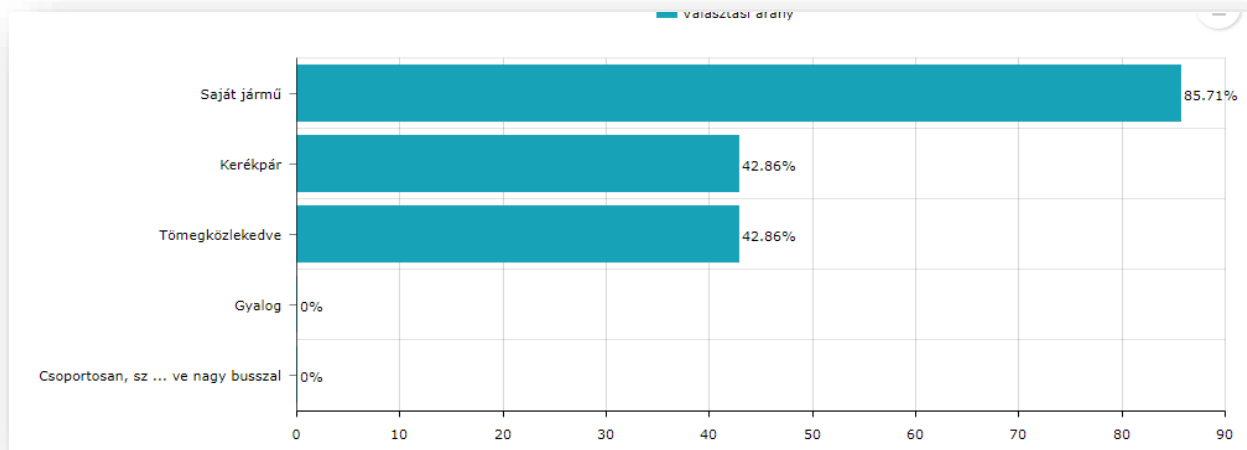
Meglepő a kutatás eredménye az edzési-, sportolási helyek tekintetében. Vannak benne lehetőségek, hogy a célt szentesítse az eszköz, ami azt jelenti, hogy a leoptimális körülmények legyenek megteremtve, egy Világbajnokságra, vagy egy Olimpiára készülő versenyző számára.

Ha ettől elvonatkoztatunk és egy amatőr sportolónak tartott, de az egészségére kiváltképpen időt és figyelmét fordító sportolóra gondolunk, aki erőn felül sportol napi rendszerességgel, a megváltozott állapotához képest. A társadalom egészségügyi mutatóit javítva, egy tényleg hátrányból induló ember társunkra tekintettel, ezen feltételek megteremtése, nem szükséges, hanem alapvető emberi elérhetőséget követel. A nemzetközi ismeretség és kapcsolat tartásom alatt szembesültem, hogy nagyon sok ország és társadalom kiemelten teremti meg a lehetőséget és az alapvető környezeti és felszereltségi sportolási elérhetőséget a fogyatékkal sportolók számára.

Az edzési - sportolási helye akadálymentesített?

A nem nagy dolgokra gondolva, szeretném a figyelmet felhívni arra, hogy a közlekedés kapcsán a mozgáskorlátozott parkoló biztosításától indulunk, egészen a sportolási helyszín, mint létesítmény tisztálkodási felszereltségére.

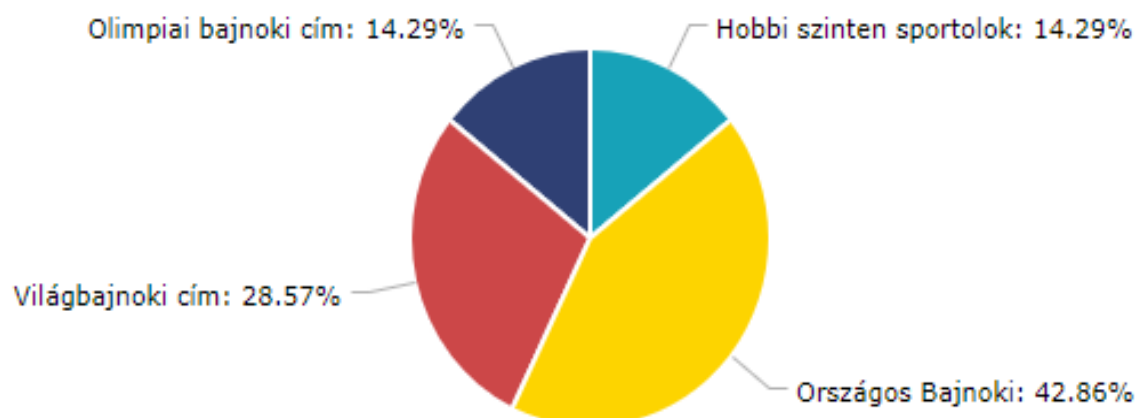

Az eredmények tükrében büszkék lehetünk, mert a jelen körülmények között, láthatóan ezek erőn felüli eredmények, mind edzői szempontból, illetve a sportolói elhivatottságból kifolyólag. Természetesen ebben óriási potencia van, ha megerősítésre kerül az a stratégia, vagy koncepció, ami még több lehetőséget teremt, mind környezeti szempontok alapján, mind felszereltségben.

Ami leköveti a nemzetközi és hazai újításokat és technikai vívmányokat, bevonva a hazai mérnököket.

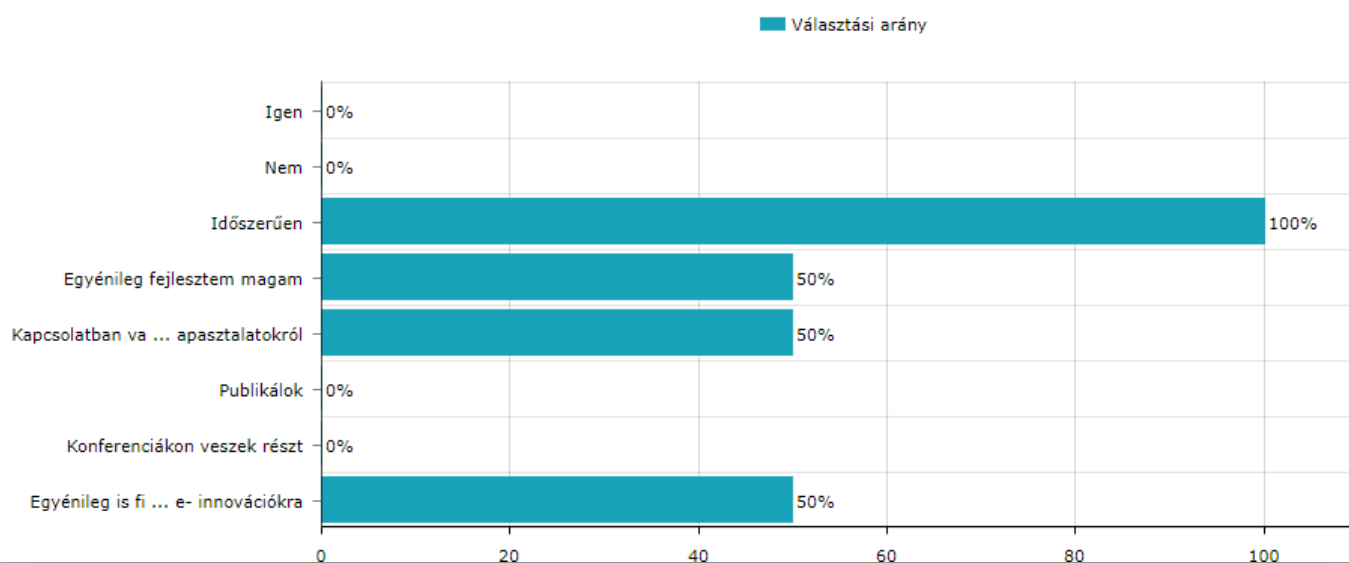
Vallom és hiszem a tapasztalataim alapján, hogy már időszerűvé vált, hogy a sportoló érintett foglalkoztatóinak legyen egy közös platformja, ami lehet egy online tér, egy mindenki számára látható terve(edzés, állapot, szükségességre vonatkozólag) és időnkénti, a felek részére történő személyes egyeztetés, szakmai nyelven konzultáció.

A pontos érthetőségért, itt az edző- sportoló- gyógytornász- sportpszichológus,

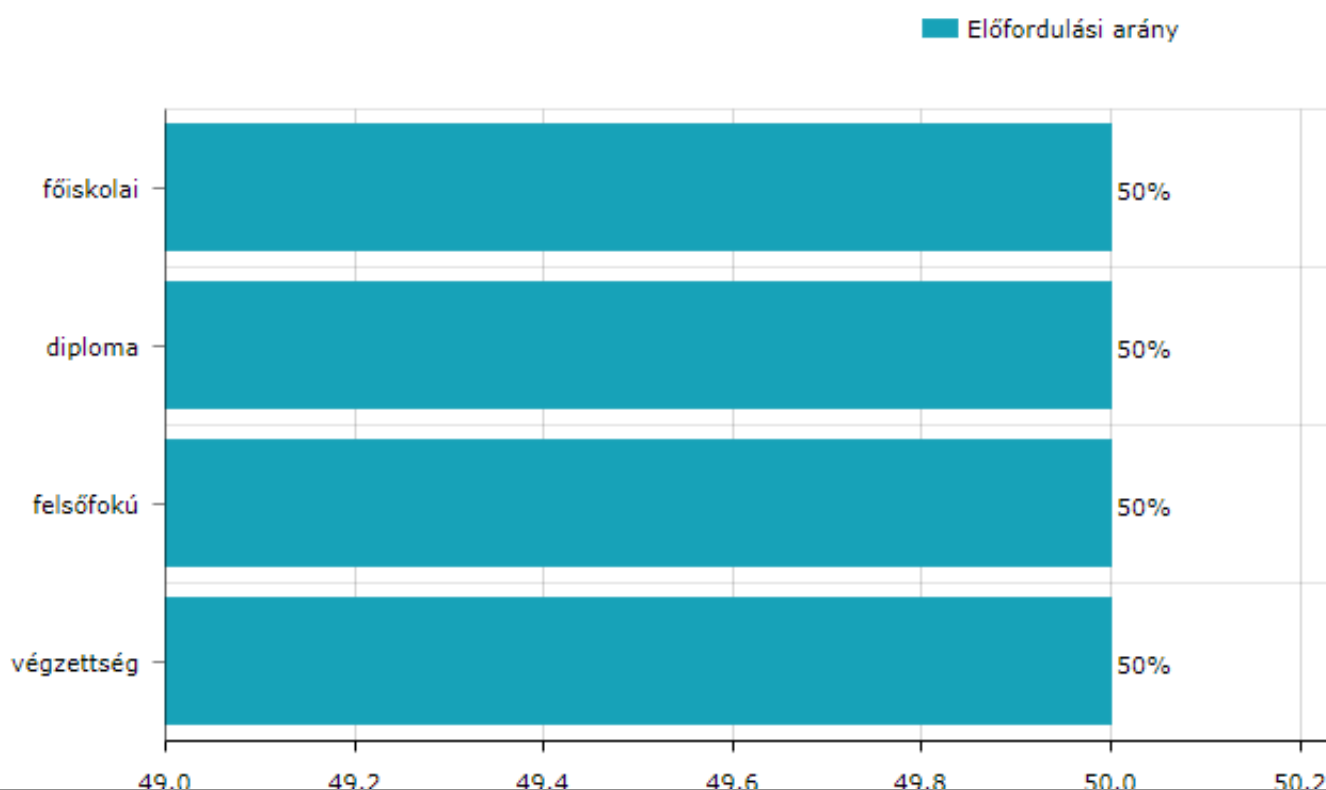

Para Edzők vontakozásában:

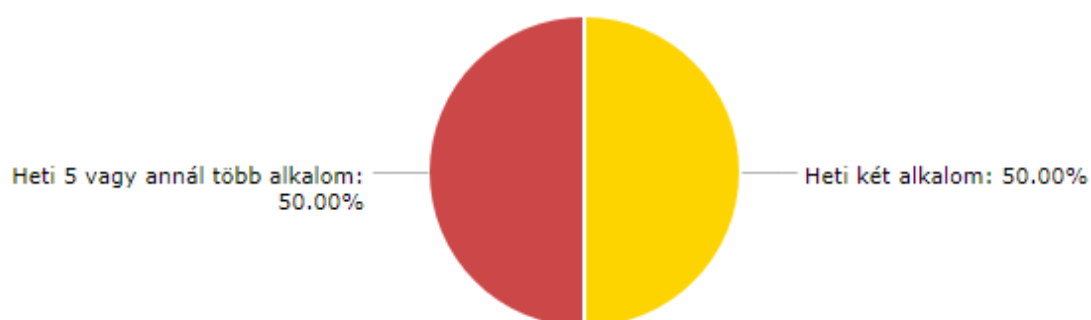
Ami magával hozza az eredményeket hosszú távon

3. Végzettsége:

Zárójeles felmérés eredménye, hogy a heti öt alkalom, vagy több, vagy kevesebb edzés az, ahol fogyatékkal élőket edz az edző. Érdekeség, hogy ez megoszlik.

Meglepő a kutatás eredménye az edzési-, sportolási helyek tekintetében. Vannak benne lehetőségek, h
A tézis alapján a következő központ indokolt a válaszok és a vélemények alapján:

Tárgy: Regionális- és nemzetközi, Sport kutatás-fejlesztési és Továbbképzési központ

Cél:

- 1 A sportolók speciális regenerációjának kutató bázisa
- 2 A Magyarországi parasportolók, fogyatékossgal élők fejlesztési centruma, nemzetközi kutatás- és innovációs bázissal (**Testnevelési Főiskola gyakorlati helyszíne**).
- 3 Rekreációs bázis
- 4 Hazai- és Nemzetközi versenyek (akadálymentes) rendezési helyszíne (Triatlon-Duatlon-Biatlon-Öttusa-Lovasíjászat)
- 5 Edzőtábor
- 6 Rehabilitációs centrum (Hatvan-Salgótarján együttműködésével)

Részletezés:

A **Innovation Sport Basis célja**, az olyan jövőbe mutató kutatások – fejlesztések nemzetközi konferenciák helyszínének biztosítása, melynek a hazai sportolók – és parasportolókra nézve felmérhetetlen jelentőséggel fog bírni a jövőre nézve. Sport mozgáskultúra fejlesztési centrum.

A létesítmény tervei teljességgel követik az EU akadálymentesítés szabványait.

Megvalósítási helyszín: **Rózsaszentmárton – Szücsi / Ecsédi Tó és környete**
Lovasíjászat szompontjából Nagyombos – Ecsédi Tó

Funkcionálisan:

- Nemzetközi Kutatás és Fejlesztési központ (Centrum)
- Oktatási bázis
- Továbbképzési centrum
- Edzőtábor
- Európai versenyközpont (Világ és Európa kupa helyszín) Élsportolók és Parasportolók részére 1000 fő feletti befogadóképességgel. További elhelyezési koncepció kilátásban a tó vonzáskörzetében lévő jelenleg kialakított telkek területén (több ezer fős szállás lehetőséggel-hosszabb távú terv)
- A Hazai sportolók regenerációs bázisa (versenyek előtti – utáni felkészülésben) / Hidegterápiás központ és Kiroterápiás központ
- Természetes víz (ívívíz minősítésű – egyedi a hazai környezetben) és Uszodai környezet
- Lovas terápia központ
- Teljesítménydiagnosztika regionális központ
- A Lovas sportok konferencia és nemzetközi tudásközpontja (Hazai és külföldi innovációk továbbképzése)

Nem csak a szakdolgozatom kapcsán, hanem az elhivatottságom kapcsán is a kutatásom alatt a Para központról egyeztettem a Semmelweis Egyetem vezető Terepautájával, aki a Gyógytornász-, Humánkineziológus - Főiskolai docens, Sporttudományok doktora a Semmelweis Egyetem Fizioterápiai Tanszék MGYFT Sportfizioterápia Munkacsoport vezetője. Továbbá az Eszterházy Egyetem szakmai stábjával, a Testnevelési Egyetem korábbi Rektorával. Nem csak a létesítményről, hanem az együttműködésről is- és szakmai támogatási lehetőségekről. A Magyar Triatlon Szövetséggel, mind a vezetőkkel, mind a szakmai stábbal, mind a jelenlegi Szövetség Elnökével és Titkárával.

Összegzés:

A dolgozat és tanulmány során szerzett kutatási eredmények azt igazolják, hogy szakmailag indokolt egy olyan központ, ahol találkoznak a sportoló céljai és a rendelkezésre álló erőforrások. Illetve magába tud foglalni egy kutató- fejlesztő központot is, amely képes nemzetközi konferenciák megvalósítására és a tudás cseréjére, fejlesztésére.

A fenti létesítménynek az alapjai viszont nem állnak rendelkezésre, vagy is pontosabban fogalmazva a szakmai rész nincs összegyűjtve és egy programmal a cél érdekében egy rendszerbe foglalva.

A para-sportolók, sem szállásolására, sem az utaztatására, sem a célzott para edzők centralizálására nem tapasztaltam megoldásokat. Ötletek vannak és érintőlegesen a téma felismerésre került az interjúk alatt, de kézzel fogható törekvések, csak is olyanok voltak, melyek nem alakítja át a jelenlegi működést.

Nemzetközi szinten publikációkkal találkoztam, de kiadott irodalommal nem, ami célzottan foglalkozna ezzel a területtel, lehetőségekkel.

Közlekedés – főváros vs Vidék , illetve szervezett, vagy egyéni (függ a sportágtól)

Felszereltség – fogyatékoság súlyától függ

Fenntartott tézis, amivel nehéz szembesülni, hogy az autisták és értelmi fogyatékkal élők kirekesztve vannak, jelen esetben a sportolásban nem is találtam a mintavétel során példákat, így a kutatásomban nem tudtam bevonni ezt a nagyon fontos részét a társadalomnak. Mindenképpen említeni szerettem volna dolgozatomban helyet adva, a figyelmet felhívva és bízva abban, hogy a dolgozatot tovább tudja valaki majd a későbbiekben fűzni és ezt a részt kutatni, megoldásokat, javaslatokat téve, konkrét elmozdulást okozni azzal.

Összegzés:

A dolgozat és tanulmány során szerzett kutatási eredmények azt igazolják, hogy szakmailag indokolt egy olyan központ, ahol találkoznak a sportoló céljai és a rendelkezésre álló erőforrások. Illetve magába tud foglalni egy kutató- fejlesztő központot is, amely képes nemzetközi konferenciák megvalósítására és a tudás cseréjére, fejlesztésére.

A fenti létesítménynek az alapjai viszont nem állnak rendelkezésre, vagy is pontosabban fogalmazva a szakmai rész nincs összegyűjtve és egy programmal a cél érdekében egy rendszerbe foglalva.

Ami azt jelenti, hogy egy teljes program szükséges hozzá, hogy összefogja a szükséges feltételeket, beleértve a tudásbázist is.

A para-sportolók, sem szállásolásra, sem az utaztatására, sem a célzott para edzők centralizálására nem tapasztaltam megoldásokat. Ötletek vannak és érintőlegesen a téma felismerésre került az interjúk alatt, de kézzel fogható törekvések, csak is olyanok voltak, melyek nem alakítja át a jelenlegi működést.

Nemzetközi szinten publikációkkal találkoztam, de kiadott irodalommal nem, ami célzottan foglalkozna ezzel a területtel, lehetőségekkel.

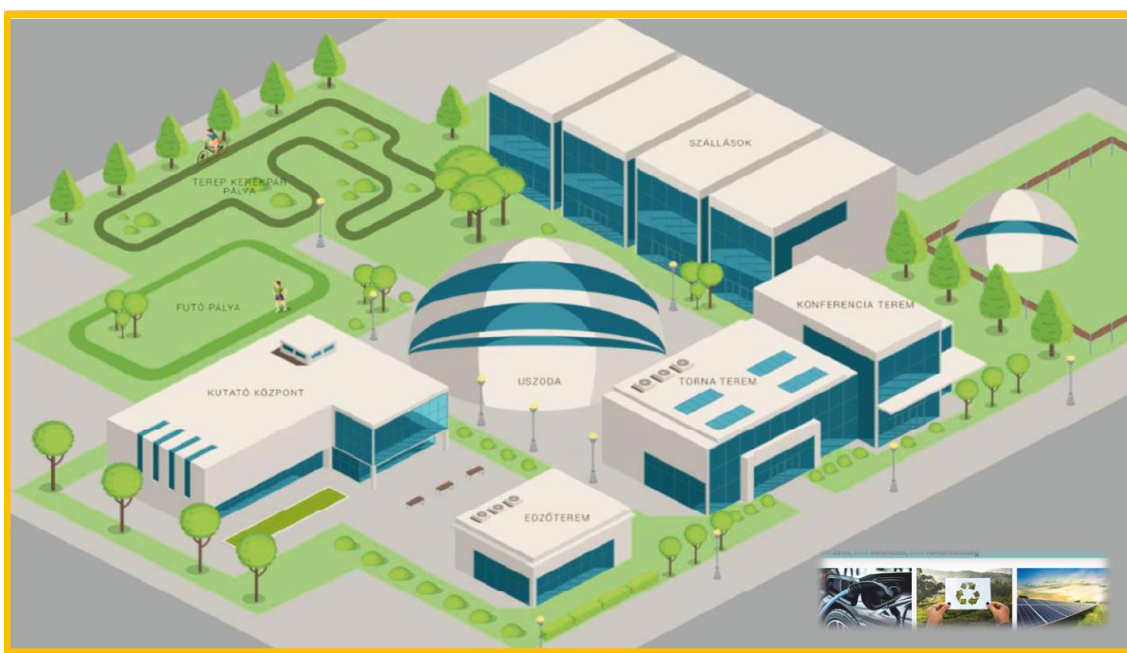
Közlekedés – főváros vs Vidék , illetve szervezett, vagy egyéni (függ a sportágtól)

Felszereltség – fogyatékoság súlyától függ

Fenntartott tézis, amivel nehéz szembesülni, hogy az autisták és értelmi fogyatékkal élők kirekesztve vannak, jelen esetben a sportolásban nem is találtam a mintavétel során példákat, így a kutatásomban nem tudtam bevonni ezt a nagyon fontos részét a társadalomnak. Mindenképpen említeni szerettem volna.

Az edzők kapcsán, kellemes meglepetés volt, hogy az edzők elhivatottságukból adódóan autodidakta módon fejlesztik a tudásukat, felkészültségüket. Akár egymással konzultálva is.

A másik oldalról a szakmai irányított program szükséges ezen a téren, hogy az eredmények még hatékonyabban elérhetőek lehessenek és könnyebbek is.

Irodalom jegyzék:

- Ian Stuart Brittan 2022 Publikáció / *Perspectives of elite athletes with disabilities: Problems and possibilities*
- Kőpatakiné Mészáros Mária-Nádas Pál / *Ismerkedő könyv* (A paralimpiai sportok – társadalmi befogadás – szemléletváltás)
- Ismerkedő könyv / Kőpatakiné Mészáros Mária-Nádas Pál (A paralimpiai sportok – társadalmi befogadás – szemléletváltás)
- Kézikönyv sérült sportolókat segítők számára – 2006 (Dr. Kőszegi Tamásné, Horváth Eszter, Wágner Ida)
- Kerekésszékes vivók vizsgálata / Horváth Noémi Anna Fizioterápia mesterképzés Diploma munka
- Paraúszók és egyéb parasportot űző versenyzők mozgásszervi problémáinak összehasonlítása / Szabó-Wiesner Fanni Ápolás és betegellátás Gyógytornász Szakirány

Fényképek forrása:

Ekler Luca / *nemzetisport.hu*

The Astana Times / *tréning center kép*

Board of Trustees of the University of Illinois / *wheelchairs training center*

Dívány web oldal / *Suhanj alapítvány edzőtermi képek*